

Sygn. akt I C 895/15

Dnia 26 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Grażyna Poręba

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Chochla

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2016 r. w N.

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko J. Z.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. Z. (pesel (...)) na rzecz powoda (...) S.A. w W. (KRS (...)) kwotę 3.699,39 (trzy tysiące sześćset dziewięćdziesiąt dziewięć 39/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 22 maja 2015 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego J. Z. (pesel (...)) na rzecz powoda (...) S.A. w W. (KRS (...)) kwotę 1.193,54 (jeden tysiąc sto dziewięćdziesiąt trzy 54/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. przyznaje kuratorowi radcy prawnemu A. K. wynagrodzenie w kwocie 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych brutto, które poleca wypłacić z zaliczki nr (...).

Sygn. akt I C 895/15

Z/

1. (...)

2. (...)

3. (...)

2016-04-26 SSR:

Sygn. akt I C 895/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w W., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, w pozwie wniesionym do tut. Sądu w dniu 22 maja 2015 r. domagała się zasądzenia od pozwanego J. Z., kwoty 4.456,68 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty (k. 1 – 2).

W uzasadnieniu wskazała, że strony zawarły dwie umowy pożyczki.

Na mocy umowy nr (...), zawartej w dniu (...) pozwany zobowiązał się do spłaty zobowiązania w wysokości 1.963,53 zł, na które składały się:

- kwota pożyczki netto w wysokości 1.000,00 zł,
- odsetki umowne wysokości 127,13 zł (16% w skali roku),
- opłata przygotowawcza wraz z dodatkową opłatą przygotowawczą w wysokości 162,40 zł,
- koszt ubezpieczenia spłaty pożyczki w wysokości 160,00 zł,
- opłata za obsługę pożyczki w domu w wysokości 514,00 złotych.

Z pożyczki tej pozwany spłacił 504,00 zł, z tego 317,92 zł stanowi spłacony kapitał, 54,15 zł stanowi spłacone odsetki umowne, 131,93 zł stanowi spłaconą opłatę za obsługę pożyczki w domu. Wobec wypowiedzenia umowy przed okresem, na jaki została zawarta, saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne w części kwoty z tytułu odsetek – 18,95 zł, obsługi pożyczki w domu – 152,91 zł.

Z uwagi na powyższe do zapłaty pozwanemu pozostała kwota 1.287,67, w skład której wchodzi: kwota pożyczki brutto – 1.004,48 zł, kwota należnych odsetek umownych – 54,03 zł i kwota należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 229,16 zł.

Drugie zobowiązanie, wynikające z umowy nr (...), zawartej w dniu (...). opiewało na łączną kwotę 3.927,06 zł, na którą składały się:

- kwota pożyczki netto w wysokości 2.000,00 zł,
- odsetki umowne wysokości 254,26 zł (16% w skali roku),
- opłata przygotowawcza wraz z dodatkową opłatą przygotowawczą w wysokości 324,80 zł,
- składka na ubezpieczenie spłaty pożyczki w wysokości 320,00 zł,
- opłata za obsługę pożyczki w domu w wysokości 1.028,00 zł.

W związku z wypowiedzeniem umowy przed okresem, na który została zawarta, saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne w części kwoty: odsetek - 118,98 zł, obsługi pożyczki w domu – 639,07 zł.

Z pożyczki tej pozwany nie dokonał żadnej wpłaty, a po potrąceniu należnych kosztów, do uregulowania pozostała kwota łączna w wysokości 3.169,01 zł, w skład której wchodzi: kwota pożyczki brutto – 2.644,80 zł, kwota należnych odsetek umownych w wysokości 135,28 zł, kwota należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu – 388,93 zł.

W dniu 12 sierpnia 2014 r. powód wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki, natomiast pismem z dnia 11 kwietnia 2015 r. wezwał pozwanego do zapłaty należności dochodzonej pozwem.

Nakazem zapłaty z dnia 27 maja 2015 r. sygn. (...), Sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości (k. 15).

Postanowieniem z dnia 7 września 2015 r., Sąd uchylił nakaz zapłaty wydany w sprawie I Nc 1641/15 i zawiesił postępowanie, gdyż doręczenie nakazu zapłaty okazało się niemożliwe (zwrot poczty z adnotacją „błędne dane”) (k. 23).

Zarządzeniem z dnia 19 listopada 2015 r., na wniosek powoda, Sąd ustanowił dla pozwanego J. K. w osobie r.pr. A. K. (k. 36).

Kurator nieznanego z miejsca pobytu pozwanego w piśmie z dnia 3 lutego 2016 r., stanowiącym odpowiedź na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości (k. 49 – 50).

W uzasadnieniu wskazano, że powód nie przedstawił żadnego dowodu, na okoliczność wykazania, że pozwany był wzywany do zapłaty zaległych rat pod rygorem wypowiedzenia umów pożyczek. Dołączone do pozwu przedsądowe wezwanie do zapłaty dotyczy bowiem zapłaty należności związanych z odstąpieniem od umów pożyczek, przy czym skuteczność jego doręczenia nie została przez powoda wykazana. Ponadto, doręczenie odpisu pozwu kuratorowi ustanowionemu dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, nie może być uznane za „substytut” doręczenia pozwanemu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pożyczki, implikującego wystąpienie skutku materialnoprawnego w postaci zobowiązania do zapłaty całego zadłużenia.

W odpowiedzi na powyższe, powód, w piśmie z dnia 22 lutego 2016 r., wskazał, że dla wymagalności niniejszego zobowiązania umownego wypowiedzenie umowy lub jego brak pozostaje bez znaczenia. Wypowiedzenie umowy jest bowiem przede wszystkim uprawnieniem, jakie przysługuje pożyczkodawcy, z którego ten może ale nie musi skorzystać. Niezależnie od powyższego, nawet gdyby przyjąć, że powód nie wypowiedział umowy w sposób poprawny, to w chwili obecnej, całość należności jest już wymagalna, upłynął bowiem termin spłaty pożyczek wynikający z zawartej umowy. Nie ma podstaw prawnych i faktycznych do uznania powództwa za przedwczesne (k. 53 – 54).

W piśmie z dnia 26 kwietnia 2016 r., stanowiącym załącznik do protokołu rozprawy, kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, oświadczył, że w punkcie 17 umów pożyczek strony postanowiły, że do złożenia skutecznego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy konieczne jest uprzednie wystosowanie do pozwanego wezwania do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia pod rygorem wypowiedzenia umowy. Kurator wskazał również, że z ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia argumentacji przedstawionej powyżej, wnosi o oddalenie powództwa w części obejmującej należność za dodatkowe opłaty przygotowawcze umów oraz opłaty za obsługę pożyczek w domu (k. 61).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany J. Z. zawarł z (...) S.A. w W. dwie umowy pożyczki.

Pierwszą umowę (nr (...)) zawarł w dniu (...)r. w wysokości 1.963,53 zł, na którą składały się:

- kwota pożyczki netto w wysokości 1.000,00 zł (1.322,40 zł brutto),
- odsetki umowne wysokości 127,13 zł (16% w skali roku),
- opłata przygotowawcza wraz z dodatkową opłatą przygotowawczą w wysokości 162,40 zł,
- koszt ubezpieczenia spłaty pożyczki w wysokości 160,00 zł,
- opłata za obsługę pożyczki w domu w wysokości 514,00 złotych.

Na poczet tej pożyczki pozwany przekazał powodowi kwotę 504,00 zł, z której kwota 317,92 zł została przez powoda zaliczona na częściową spłatę kapitału, 54,15 zł na częściową spłatę odsetek umownych, 131,93 zł na częściową spłatę opłaty za obsługę pożyczki w domu.

Wobec wypowiedzenia umowy przed okresem, na jaki została zawarta, saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne w części kwoty z tytułu odsetek – 18,95 zł, obsługi pożyczki w domu – 152,91 zł.

Z uwagi na powyższe do zapłaty pozwanemu według powoda pozostała kwota 1.287,67, w skład której wchodzi: kwota pożyczki brutto – 1.004,48 zł, kwota należnych odsetek umownych – 54,03 zł i kwota należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 229,16 zł (zgodnie z treścią umowy).

Drugą umowę (nr (...)) strony zawarły w dniu (...) na kwotę 3.927,06 zł, na którą składały się:

- kwota pożyczki netto w wysokości 2.000,00 zł,

- odsetki umowne wysokości 254,26 zł (16% w skali roku),
- opłata przygotowawcza wraz z dodatkową opłatą przygotowawczą w wysokości 324,80 zł,
- składka na ubezpieczenie spłaty pożyczki w wysokości 320,00 zł,
- opłata za obsługę pożyczki w domu w wysokości 1.028,00 zł.

W związku z wypowiedzeniem umowy przed okresem, na który została zawarta, saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne w części kwoty: odsetek - 118,98 zł, obsługi pożyczki w domu - 639,07 zł.

Z pożyczki tej pozwany nie dokonał żadnej wpłaty, a po potrąceniu należnych kosztów, do uregulowania według powoda pozostała kwota łączna w wysokości 3.169,01 zł, w skład której wchodzi: kwota pożyczki brutto - 2.644,80 zł, kwota należnych odsetek umownych w wysokości 135,28 zł, kwota należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu - 388,93 zł (zgodnie z treścią umowy).

Dowód: umowa nr (...) - k. 3 - 4, umowa nr (...) - k. 5 - 6, co do zakresu spłat - bezsporne

Powód wypowiedział obydwie umowy pismem z dnia 12 sierpnia 2014 r. - wysłanym na adres wskazany przez pozwanego w umowie, natomiast pismem z dnia 11 kwietnia 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 4.456,68 zł.

Dowód: wypowiedzenie umowy pożyczek - k. 7, przedsądowe wezwanie do zapłaty - k. 8.

Powyższy, w zasadzie niesporny stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez powoda dokumentów w postaci umów pożyczek, wypowiedzenia umów pożyczek oraz wezwania do zapłaty. Dokumenty te nie były kwestionowane przez kuratora, który podnosił jedynie, że powództwo jest przedwczesne, ponieważ powód nie dokonał skutecznego wypowiedzenia umów pożyczek pozwanemu, co nie mogło odnieść żadnego skutku. Zdaniem Sądu nie można obciążać powoda tym, że pozwany nie poinformował go o zmianie adresu zamieszkania, gdyż zgodnie z punktem 24 umów pożyczek (które podpisał pozwany), był on zobowiązany poinformować pożyczkodawcę o zmianie danych zawartych w umowie, czego nie uczynił.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo okazało się częściowo zasadne.

Pozwany J. Z. w dniach 14 grudnia 2013 r. oraz 4 kwietnia 2014 r. zawarł z wierzycielem (...) S.A. w W. umowy pożyczki. Umowy te w istocie stanowiły umowy o kredyt konsumencki. Pozwany nie spłacił udzielonych mu pożyczek w umówionym terminie w całości, z tytułu zawartych umów uregulował na rzecz strony powodowej kwotę 504,00 zł.

Bez wątplenia pozwany zawarł umowy pożyczki jako konsument, zatem w niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2011, nr 126, poz. 715). Zgodnie z art. 3 ust. 2 tej ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki.

Zgodnie z art. 29 ustawy, umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały.

Nadto, zgodnie z art. 30 ustawy, umowa o kredyt konsumencki powinna określać w szczególności:

1) imię, nazwisko i adres konsumenta oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy i pośrednika kredytowego;

2) rodzaj kredytu;

- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) całkowitą kwotę kredytu;
- 5) terminy i sposób wypłaty kredytu;
- 6) stopę oprocentowania kredytu oraz warunki jej zmiany z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia;
- 8) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejności zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1;
- 9) zestawienie zawierające terminy i zasady płatności odsetek oraz wszelkich innych kosztów kredytu, w przypadku gdy kredytodawca lub pośrednik kredytowy udziela karencji w spłacie kredytu;
- 10) informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie.

Istotnymi zatem pozycjami umowy kredytu (pożyczki) konsumenckiej są informacje o wysokości całkowitej kwoty kredytu, ale także całkowitego kosztu kredytu, którego definicja znajduje się w art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim a podając ją skrótowo są to wszelkie opłaty, odsetki, prowizje i inne koszty jakichkolwiek usług poza pożyczką sensu stricto. Informacja i prawidłowe obliczenie całkowitego kosztu kredytu ma niebagatelne znaczenie dla ustalenia kolejnego niezbędnego punktu umowy kredytu konsumenckiej a mianowicie wartości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, która jest uzależniona od kwoty całkowitego kosztu kredytu.

Tymczasem powód w przedłożonych dwóch umowach pożyczki podał nieprawidłowe wartości całkowitego kosztu pożyczek a także w konsekwencji całkowitej kwoty do zapłaty i rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

W przypadku pożyczki z 14.12.2013r. w umowie został wskazany całkowity koszt pożyczki na kwotę 403,13 zł. podczas gdy faktycznie wynosi 963,53 zł. (suma kosztów ubezpieczenia, obsługi w domu, dwóch opłat przygotowawczych i odsetek) w drugiej umowie z 4 kwietnia 2014r. całkowity koszt pożyczki wskazano na poziomie 806,26 zł. gdy w istocie wynosi 1.927,16 zł. Analiza podawanych przez pożyczkodawcę sum wskazuje, że za każdym razem do całkowitego kosztu pożyczki nie są wliczane: druga opłata przygotowawcza i koszt obsługi w domu. Nieprawidłowo określana jest także pozycja całkowita kwota do zapłaty, która według definicji ustawowej ma stanowić sumę całkowitego kosztu pożyczki i całkowitej kwoty pożyczki. Za każdym razem suma ta jest niższa od kolejnej pozycji tzw. łącznego zobowiązania do spłaty.

W ocenie sądu takie formułowanie umów stoi w sprzeczności z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim (art. 30 pkt 4, 7, 10 ustawy), wprowadza pożyczkodawców w błąd, powoduje, że w wyniku błędnego wskazania całkowitego kosztu pożyczki nieprawidłowo obliczana jest także rzeczywista roczna stopa oprocentowania.

W tej sytuacji niezasadnym jest żądanie powoda zasądzenia właśnie tych pozycji, których sam pożyczkodawca nie ujmuje w całkowitych kosztach pożyczki tj. drugiej opłaty i kosztów obsługi w domu.

Po zweryfikowaniu roszczenia przy przyjęciu powyższych założeń i przy uwzględnieniu dokonanych przez samego powoda odliczeń w przypadku pierwszej pożyczki do zapłaty pozostaje kwota 1.012,11 zł. (1.963,53 zł. kwota zobowiązania do zapłaty minus 504 zł. zapłacona przez pozwanego, 18,95 zł. i 152,91 zł. pomniejszenia powoda, 229,16

zł. reszta kosztów obsługi w domu, 46,40 zł. druga opłata), w przypadku drugiej pożyczki jest to kwota 2.687,28 zł. (różnica pomiędzy kwotą zobowiązania 3.927,06 zł. a potrąceniami – 118,98 zł. i 639,07 zł. oraz resztą opłaty za obsługę w domu – 388,93 zł. i drugą opłatą – 92,80 zł.).

Biorąc pod uwagę powyższe, z obydwu umów pozostało pozwanemu do zapłaty 3.699,39 zł i taką kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda.

Odnośnie określenia daty wymagalności świadczenia, a tym samym ustalenia daty, od której powód może się domagać odsetek, sąd orzekł na zasadzie art. 481 § 1 k.c. Odsetki ustawowe przysługują uprawnionemu za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, niezależnie od tego czy wierzyciel poniósł szkodę i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Sąd uznał, że wierzyciel ma prawo domagać się odsetek od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 22 maja 2015 r., skoro przedmiotowe umowy zostały wypowiedziane pismem z dnia 18 sierpnia 2014 r.

W związku z powyższym, Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie powództwo, jako niewykazane, podlegało oddaleniu (punkt II wyroku).

Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu (art. 100 k.p.c.), strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a zatem powód w 83%, a pozwany w 17%.

Koszty procesu w niniejszej sprawie wyniosły łącznie 1.438,00 zł, na którą składały się: 600,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego powoda, 100,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 738,00 zł tytułem wynagrodzenia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu dłużnika. Pozwanego, zgodnie z podaną zasadą, powinny obciążać koszty w kwocie 1.193,54 zł (1.438,00 zł x 83%), a powoda w kwocie 244,46 zł. Skoro powód poniósł koszty w całości, to należy mu się zwrot kosztów procesu w kwocie 1.193,54 zł (1.438,00 zł – 244,46 zł = 1.193,54 zł), którą Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda w punkcie III wyroku.

W punkcie IV Sąd przyznał kuratorowi nieznanego z miejsca pobytu pozwanego – r.pr. A. K. kwotę 738,00 zł tytułem wynagrodzenia kuratora – na podstawie § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. - Dz.U. z 2013 r., poz. 1476 w zw. § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 461).

Sędzia

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. kal. 14 dni.

N., dnia 27 maja 2016 r.

SSR Grażyna Poręba